

TERUG- EN VOORUITBLIK / LOOKING BACK AND AHEAD

addendum 'Onderweg': recent gevolgde wegen / addendum 'On the way': roads recently went

www.yoga-intervision.com/onderweg.html
www.yoga-intervision.com/ontheway.html

tevens addendum bij / also addendum at www.yoga-intervision.com/pdf/anthonydraisma.pdf

Lolkje: ter gelegenheid van je 50ste verjaardag, interviewde ik je over wat je van belang vond om op te merken. Dat leidde toen tot www.yoga-intervision.com/pdf/levensloop.pdf. Hoop dat je, nu je vijfenzeventig werd, daar nog iets aan toe wilt voegen. Binnen de jou zo vertrouwde Indiase filosofie staat die leeftijd voor het begin van een nieuwe levensfase, de laatste, sannyâsa ashram genaamd, zo weet ik van jou. Een fase waarbinnen sannyâsins geacht werden hun ik-betrokkenheid los te laten. Al denkt men er thans zo fasematig niet meer over.

On the occasion of your 50th birthday I did interview you about what you considered important to speak about, which led to www.yoga-intervision.com/pdf/levensloop.pdf. Celebrating your 75th birthday, I hope you would like to add something, some experiences, opinions and the like. Within the Indian philosophy, so familiar to you, that age stands for the beginning of a new phase of life, the last one, called sannyâsa ashram, as you told me. A phase in which sannyâsins detach from their 'I and mine', as it happened to be in the past, less frequent now.

Ton: ze zwierven bedelend rond, de staat aannemend die hoorde bij de realisatie waar zij naar verlangden. Conform wat ik 'expressie is evocatie' ging noemen. Zwervend konden zij niet meer steunen op de coördinaten waar zij voorheen hun identiteit aan ontleenden, hun ego dus. Hoewel ook ego tot renunciatie motiveren kan.

They did wander around, begging for food and shelter. Wandering brought them to the release of I and mine, they longed for. The coordinates which instituted their former identity did not help them any longer. They followed the rule 'expression is evocation, as I started to call that. However, even to that 'I and mine', our ego, can motivate.

Lolkje: bedelen staat voor vertrouwen, voor overgave, voor dankbare aanvaarding van wat het leven je ook brengt. En niet te vergeten: je bracht. Het christendom kent het ook. Denk maar aan de beroemde regels uit Mattëus 6:25-30 over de vogels en de leliën des velds. Die toch ook door de hemelse Vader worden gevoed.

Begging stands for trust, for surrender, for grateful acceptance of whatever life brings. And do not forget: you brought. Christianity knows that virtue also. Just think of the famous lines: Matthew 6: 25-30, about the birds and the lilies of the field. Without worrying about it, they were fed and sheltered by the heavenly Father too.

Ton: zo zouden ook wij ons geen zorgen moeten maken, het zoeken van Zijn koninkrijk, daar zou het om ons moeten gaan, zo vervolgt het vers. Al het andere is ijdel, van voorbijgaande aard. Wil je daar niet aan, aan dat fundamentele vertrouwen, aan die dankbaarheid, aan dat ja zeggen, dan leert het leven je dat wel.

At the same manner we should trust, looking for His kingdom first, the verse continues. Everything else is vain, transient. If you can't, then life will teach you to say yes, offering the joy of surrender, again and again.

Lolkje: zoals in ons geval het tragische overlijden van je lieve dochter dat deed. Juist omdat overgave tot op het laatste moment een werkwoord blijft, is vijfenzeventig een mooi moment om terug te kijken. Iets wat je in de serie 'Onderweg' die je onlangs voor Boekhandel De Kraanvogel startte, dan ook doet. Gedeeltelijk althans. Je laat immers onvermeld waar je je de laatste jaren op richtte. Kortom, vertel.

As in our case the tragic death of your dear daughter did. Just because surrender remains a verb, seventy-five is a great moment to look back. As you do in the series 'On the road' that you recently started for Bookshop De Kraanvogel. Although you leaved unmentioned what you have been focusing on in recent years. Please tell.

Ton: dat wil ik doen, al staat het haaks op het loslaten van onze identiteit, waar we het over hadden. Als er iets is dat bepaalt wie we zijn, dan is dat ons verleden, ons levensverhaal. Het delen van ervaringen is een belangrijke drive. Een drive die deel uit maakt van onze genetische blauwdruk, ik kom daar nog op terug. Eenmaal dat voldoende gedaan, word je vanzelf sannyâsin, een die ernaar verlangt geleidelijk stilletjes te verdwijnen. zoals ik.

I'll do, though it's a paradox when it comes to renunciation, which we were just talking about. If there is something that determines our identity, than it is our past, our life story. Sharing opinions, experiences, information, it's a drive, part of our genetic blueprint. I'll tell about it later. Once done that abundantly, it will be on its own accord that you will become a sannyâsin, longing for disappearing gradually, consciously as well as silently, as I do.

Lolkje: dan wel zo langzaam mogelijk graag.

Please, as slowly as you can.

Ton: daar zeg ik van harte ja op, toegewijd aan jou als ik ben. Tegelijk biedt het ruimte aan een sociaal-psychologische benadering. Elk leven is een verhaal dat waard is verteld te worden. Verwoording ervan geeft richting aan de tijd die je rest. Fijn dat jij mij daarbij weer helpt, eerst en vooral weet ik mij gevormd door jou.

I'll do, devoted to you as I am. Moreover, since a social-psychological approach is worthwhile too. Every life is a story worth being told. Verbalizing the past is clarifying our former ways, helpful since these give direction to what yet has to come. Glad that you will help me with that again. First and foremost I know myself formed by you.

Lolkje: en andersom, denk maar aan wat we cross-overs gingen noemen. Vaardigheden, opvattingen ook, die de een van de ander overneemt, waarbij de ander er in achteruit boert, soms zelfs wat afstand van neemt.

The same is the case with me. Just think of what we were going to call cross-overs. Skills, which the one of the other takes over, while the other goes backwards in it. Attitudes, opinions etcetera similar.

Ton: jij kreeg meer durf, ik werd terughoudender. Terughoudender in het debiteren van van alles over van alles en nog wat. Ook wat betreft mijn levensloop. Al schreef ik er dus heel wat over, ook nu weer dus, voor wat mij bewoog zijn mijn personalia voldoende. Zie www.yoga-intervision.com/pdf/anthonydraaisma.pdf.

Your daring to express opinions and the like, increased, I became a little more reserved. Although I wrote a lot about myself and my life-story, as I recently did indeed, as I do now again, for to know what moved me I prefer my personal details as sufficient. See www.yoga-intervision.com/pdf/anthonydraaisma.pdf.

Lolkje: dan moet je ze aandachtig lezen, ook tussen de regels door. Geef eens wat hints. Zoals, over hoe je dat alles naast je werk kon praktiseren, beschouwen, en beschrijven ook, al ken ik je antwoord natuurlijk van dichtbij.

Doing so, you should read them very carefully, even between the lines. Please some hints. Like how you could practice, contemplate and describe so many, besides your work.

Ton: ik had een bevoorrecht beroep, dat van management consultant / interimmanager health care. Ik had de tijd mee, kon me na verloop van tijd sabbaticals permitteren, en een niet meer full time bezetting. Toen het dringen werd in mijn beroep bouwde ik af, begon daarmee op mijn vijfenvijftigste. Ik had me niet de luxe leefstijl aangemeten die in mijn branche gangbaar was, bovendien werkte jij ook. Belangrijker nog was dat jij mijn exercities, mijn semi-contemplatieve leventje, faciliteerde, iets waarvoor ik je heel dankbaar ben.

I had a privileged profession, that of management consultant / interim manager. After some years I could afford sabbaticals, a full time occupation was not necessary any longer. I had not adopted the money spending lifestyle most of my colleagues had, you worked too, so I could gradually stop, starting at fifty-five. More importantly, you facilitated my exercises, my semi-contemplative little life, for which I am very grateful.

Lolkje: ik deed het graag, liet je vrij, zoals jij, met mijn werk voor de Domkerk, mij. Nog een hint graag.

I liked it, did let you free, like you did, with my work for the Domchurch, me. Some more hints please.

Ton: zo schrijf ik de laatste jaren geen essays meer, nou ja, quasi essays dan. Iets dat ook niet uit mijn personalia valt op te maken. Er kwamen genealogische studies, familieverhalen, columns voor in de plaats. Daar kon ik trouwens toch nog het nodige in kwijt. Mijn drive om te delen, die bleef.

In the past few years, for example, I did not write essays any longer, well, quasi essays than. You can't conclude that, reading my personalia. Instead there came genealogical studies, family stories, columns. I could do with that anyway, my drive, a drive to share, remained.

Lolkje: geen wonder, het delen van kennis en ervaring maakt deel uit van onze evolutionair-genetische blauwdruk, weet ik intussen van jou. Om te overleven, onze genen te kunnen doorgeven, moest er binnen de jager-verzamelaarsgroepen die wij vormden, worden samengewerkt. Elkaar informeren, over waar eetbare planten en vruchten te vinden zijn, waar wild, hoe het te overmeesteren, waar gevaar, vormde daarvan de basis.

No wonder, the sharing of knowledge and experience is part of our evolutionary genetic blueprint, I know from you in the meantime. In order to survive, to be able to pass on their genes, there had to be cooperation within the hunter-gatherer groups that we formed. Informing each other, such as where game runs wild, how to master it, where edible plants and fruits can be found, where danger threatens, formed a necessary basis for our lives.

Ton: het delen van kennis en ervaring kwam in ons genetisch erfgoed terecht. Alleen wie zijn kennis en ervaring deelde kon op de steun van anderen rekenen. Logisch dat reputatiebehartiging haar intrede deed. Een goede reputatie was van levensbelang. Ego en zijn vrienden: image en eer, bogen op een lange geschiedenis.

Sharing of knowledge and experience became part of our genetic print, got the power of a reflex. Only those who shared could count on the support of others. Reputation made its appearance, a good one was of vital importance. Ego and friends: image building, honor and the like, they have a history, as long as deep.

Lolkje: waarmee je wilt zeggen dat egotrippen, het alsmaar etaleren van kennis en ervaring, uitvergrotingen zijn van onze elkaar-informeren-drive. Net als te veel vet en suiker zijn het misfits, misplaatst, want voor ons huidige overleven niet nodig, bovendien voor een genoeglijk sociaal leven contraproductief.

Ego-tripping, the display of knowledge and experience, knowing better continuously, are enlargements of our information drive. Like too much fat and sugar, they are called misfits, misplaced, because for our current survival not necessary, moreover contra-productive for a pleasurable social life

Ton: waarmee we zijn beland bij wat mij de laatste jaren steeds meer boeide: de evolutietheorie.

We arrive now at what has fascinated me more and more in recent years: the theory of evolution.

Lolkje: de stroom aan publicaties en documentaires die er verscheen, liet je niet meer los. Zoals je eerder je vermeende kennis en ervaring herwaardeerde, zo gebeurde dat ook nu. Van het tweetal 'nature-nurture' kreeg nature je aandacht. Je omarmde je genetische blauwdruk, waaronder je drive ervaringen te willen delen.

There appeared numerous publications and documentaries you took notice of. Again you revalued your knowledge and experiences. From the well-known duo 'nature-nurture' now nature came in front. You embraced your genetic blueprint, as you went to call it, especially your drive to share experiences and the like. .

Ton: opgegroeid binnen een christelijk milieu, studeerde ik rechten en psychologie. Die studies waren producten van de huidige tijd. Anders lag het bij het boeddhisme waar ik mij, na de crisis waarin ik rond mijn vijfendertigste kwam, op richtte. Tegelijkertijd onderzocht ik waar onze christelijke normen en waarden, ook de mijne dus, vandaan kwamen. Het bleken de woestijnvaders te zijn, de eerste christelijke monniken, volgelingen van Antonius de Kluizenaar, uit de vierde eeuw, de heilige naar wie ik, via Antonius van Padua, vernoemd ben.

Raised within a Christian family, I studied law and psychology. Those studies were products of the present time. Otherwise it was with Buddhism, which I then focused on. Meanwhile I investigated where our Christian norms and values came from. It turned out to be the desert fathers, the first Christian monks, followers of Antony the Hermit, from the fourth century. The saint, via Anthony of Padua, I am named.

Lolkje: hun kostelijk spreuken, al omarmde je ze niet alle, je genoot ervan. Tot op de dag van vandaag. Je wilde wat aan de lijfkant doen, wat het boeddhisme je niet bood, ging op yoga, kwam langs die weg bij het hindoeïsme terecht. Na de Griekse mythologie boeide je nu ook de Oosterse. In het kielzog daarvan kwamen traditionele samenlevingen in je vizier. Gefascineerd door onze vroegste geschiedenis belandde je bij de evolutietheorie. Je ging terug naar je basics, ons aller basics. Er zat een lijn in je zoektocht.: je ging steeds meer terug in de tijd. .

Their precious sayings, though you did not embrace all of them, you enjoyed them, until even today. You wanted to pay more attention to your physical side. Not offered by Buddhism, you went to yoga. The associated philosophy appealed to you, Hinduism did enter your field. After Greek mythology you were also fascinated by the Oriental. In the wake of that, traditional societies came into your sights. Fascinated by our earliest history you ended up in the theory of evolution. You went back in time, retrospectively at least..

Ton: zoals velen met mij, volgde ik de tijdgeest. Je wenden tot het Oosten hoorde er bij destijds. Ik vertelde erover in 'Onderweg', de serie die ik voor Boekhandel De Kraanvogel startte. De route die ik de laatste jaren volgde, vermeldde ik , zoals jij ook al opmerkte, er slechts zijdelings in. Ook die liep parallel met de tijdgeest. Natuur, primatologie, traditionele samenlevingen, genealogie, geschiedenis, archeologie, de aandacht voor deze gebieden raakte in een stroomversnelling, de evolutietheorie beleefde een revival.

As many with me, I followed the trend, the East at that time. I told about it in 'On the way', the serial life-story I started recently for the newsletters of De Kraanvogel, a new age Bookshop at Culemborg. I did not mention in that the ways I followed last years, as you mentioned before. These ways too ran parallel with the trend of that time. Nature, primatology, traditional societies, genealogy, history, archeology and the like, the attention for these subjects was gaining momentum. The theory of evolution experienced a revival.

Lolkje: tot je de boodschap begrepen had ...

Finally you understood ...

Ton: de mens is niet de kroon der schepping. Nu wij haar, het milieu, de biodiversiteit, aan het vernietigen zijn, integendeel. Alle levensvormen zijn perfect, daarmee sacred, divine. Waaronder de onze, inclusief wij en zij, jij en ik. In seculiere termen: alle(n) gelijkwaardig, equal in dignity. Onze verantwoordelijkheid, dié maakt het verschil.

Man is not the crown of creation, now we are destroying her, the environment, the biodiversity, rather the contrary. All life forms are perfect, including ours, including all of us, including you and me. In religious terms they are all, all of us, sacred, divine. In secular terms: equal, equal in dignity. Our responsibility makes the difference.

Lolkje: eindpunt was het niet. Contemplatie op de Holocaust, de genocide in Rwanda, de etnische conflicten in de Balkan, nine eleven, ons ingrijpen in Irak, al de terreur nadien, ons aller deel uitmaken van dat alles, versterkte je overtuiging dat de wereld zich niet buiten ons bevindt. Ieder van ons is de wereld, welke ook. Bezien vanuit die realisatie was je overtuiging reeds perfect te zijn, zoals alle overige levende wezens, een douceurtje, een bonus slechts. Je schreef 'bidden voor de wereld', te vinden op www.yoga-intervision.com/n-worldprayer-7.html.

That was not the end. By contemplation on the Holocaust, the genocide in Rwanda, the ethnic conflicts in the Balkan, nine eleven, followed by 'Irak', the terror since, our being part of all of that, your conviction that the world is not outside, only grew. We ourselves are the world, everyone of us, whatever world it may be. Seen in that light, your realization of being perfect, as all fellow sentient beings are, was a bonus, a little present, you got. You wrote 'praying for the world, to find at www.yoga-intervision.com/e-worldprayer-7.html.

Ton: mijn oriëntatie op traditionele samenlevingen bracht mij tot andere overtuigingen nog, van belang voor de vrije ontwikkeling van mens en samenleving. Namelijk dat het wereldwijd gebruik van de term 'ziel' het feitelijk bestaan ervan niet impliceert. Wie ziel letterlijk opvat in plaats van als metafoor, overigens de mooiste die we hebben, is nog steeds in de greep van het animistisch-dualistische geloof in een afzonderlijke entiteit, ziel genaamd, die ons lichaam zou bewonen, het stuur in handen zou hebben, bij ons sterven ons lichaam zou verlaten, om daarna in een nieuw lichaam te worden wedergeboren, dan wel elders voort te bestaan.

My orientation on traditional societies brought me some convictions more, important for the free development of men and society. The worldwide use of the term 'soul', religious as well as secular, does not imply its actual existence. Who 'soul' understands literally, instead of seeing her as a metaphor, a beautiful one, that has to be said, is still captivated by the animistic-dualistic belief in a core entity, named soul, distinct from the body, who would inhabit us, having the lead. An entity that would leave the body at the moment we die, to be born again in a new body or exist elsewhere.

Lolkje: jij weet je, zoals al gezegd, een ondeelbare eenheid, niet twee, de wereld inbegrepen. Wat we zijn, zijn we binnen en dank zij alles om ons heen: wederzijds afhankelijk. Deelgehéél, zoals jij dat noemt. A seadropsea. Laat staan dat er in ons iets als een substantiële, onsterfelijke ziel zou bestaan.

You know yourself indivisible one, not two, the world included, as said before. A whole part, a seadropsea, as you call it. What we are, we are as a part of all around us, at the same time everything around is part of us. Interdependency is the law, let alone that in our bodies something like a substantial immortal soul would exist.

Ton: desondanks heb ik altijd al bestaan en zal ik dat altijd blijven doen. Al leek het dat mijn genealogische - en evolutionaire bevoegenheid mij tot die realisatie brachten, het was by grace, by grace ook van mijn toenmalige guruji, sri matadevi vanamali, dat mij die vreugde werd geschonken. De vreugde even een brandpunt te mogen zijn van alle leven, leven dat in myriade vormen en aantallen aan ons vooraf ging. Centrum van een immense diablo. Zoals iedereen, zoals elke concrete manifestatie van welke levensvorm ook. Het hebben van 'eigen' nageslacht doet daarbij niet terzake. Wij zijn allemaal familie van elkaar.

Despite that, I have always been and will always continue to exist. It is that joy, where my enthusiasm for genealogy, the theory of evolution as well - nevertheless it was by grace, by grace of my guruji at that time, sri matadevi vanamali, also - led me to. For a moment to have been a focal point of all life, life that in myriad forms and numbers preceded me. Being a center of an immense diablo, like everyone else. Since we are members of one and the same family, with or without offspring makes no difference.

Lolkje: om daarna deel te gaan uitmaken van een steeds eindeloze rij van nog niet geboren, voorgangers, die de volgende generaties voortbrengen. Al verdunt je sociaal-genetische bijdrage nog zo, je verdwijnt nooit. Wist je jezelf deelgehéél, a seadropsea, nuervaarde je jezelf als tijdloos bovendien. Onsterfelijk in zekere zin.

After that short moment we will become part of an ever growing row of not yet born fellow man, next generations do come forth. Although our social-genetic contribution will dilute increasingly, we never disappear. As a seadropsea, you experienced the whole, now you found yourself beyond time also, immortal in a way.

Ton: het is een ander soort onsterfelijkheid, dan die de ziel waar we het over hadden, zou hebben. Het christendom is *d*ie ziel gelukkig aan het loslaten. Geruisloos beziet het ons leven niet meer eerst en vooral in het licht van een vermeend hiernamaals, behalve bij begrafenissen dan. Het ziet ons niet langer meer als basaal schuldig, over hel, hemel en vagevuur wordt nog nauwelijks gesproken. Zo ook zullen boeddhisme en hindoeïsme ooit hun karmagerelateerde reïncarnatieconcept loslaten, de ontwikkeling van mens en samenleving er niet langer door belemmeren, althans ruimte bieden aan een meer seculiere variant. Dat hoop ik, gun ik hen.

It's a different kind of immortality, different from that which the soul we did talk about, would have. Christianity is happy to let go of that soul, not officially, but it is steady going on. Except at funerals, Christianity no longer looks at our course of life in the light of the one or other afterlife. Christianity doesn't think any more we are basically guilty. Likewise, Buddhism and Hinduism will ever let go of their karmarelated reincarnation concept, no longer obstructing the free development of man and society, giving room to secular variants. At least that's what I hope.

Lolkje: dat zou een mooie uitzwaai zijn, je wens echter is op het superieure af. Alsof wereldproblemen er door zouden worden opgelost.

That would be a nice end, your wish however looks superior. As if world problems would be solved by that.

Ton: je hebt gelijk, ware het niet dat het geloof in een onsterfelijke ziel, in een leven na het huidige, maar al te gemakkelijk tot religieus fundamentalisme leidt, mensen van elkaar scheidt. Intussen echter dienen zich grotere uitdagingen nog aan. Die hebben te maken met de tijd waarin we leven, wel het antropoceen - het tijdperk van de mens - genoemd. Alle levensvormen zijn perfect, maar dan wel binnen hun niche, de specifieke omgeving waaraan zij zich hebben aangepast, waar zij een onverbreekelijke eenheid mee vormen. Wij echter, met de hele wereld, de kosmos zelfs, als onze niche, bewerken en manipuleren die in toenemende mate zélf. Net als onszelf.

Nevertheless, up to me the belief in an immortal soul, in an afterlife, leads to religious fundamentalism easily. However, almost bigger challenges are to come. They have to do with the time in which we live now, called the antropocene: the age of man. All life forms are perfect, but then within their niche, the specific environment in which they find themselves, to which they have adapted, with which they form a whole. We however, with the world, the cosmos, as our niche, increasingly manipulate that niche ourselves. As we do ourselves too.

Lolkje: daarin helaas geleid door het wereldwijd nog steeds dominante economisch groeimodel. Op microniveau terug te vinden in ons consumentengedrag, want daar valt of staat het mee.

Guided tragically by the economic growth model, which is worldwide dominant until today. To be found in, kept going by, our consumer behavior.

Ton: ook ons consumentengedrag is een misfit. Als jager-verzamelaars moesten we er iedere dag op uit, waren we blij wanneer we eetbare vruchten en planten vonden, blij met jachtbuit ook. Op het ritme van onze stofwisseling uiteraard steeds voor eventjes, dag in dag uit, voedsel conserveren bestond toen niet.

Our consumer behavior too is a misfit. As hunter-gatherers we had to go out every day, happy when we found edible fruits and plants, happy with the wild we could catch. Our joy lasted not for long, We used to be happy-unhappy to the rhythm of our metabolism, since food preservation did not exist then.

Lolkje: voor jou is ons consumerisme genetisch verankerde herhalingsdwang. Niet meer gericht op voedsel, want dat is er, althans in het Westen, genoeg, maar op bevrediging van onze steeds eventjes durende blijdschap-drive. Vandaar onze verzamelwoede, al die hebbedingetjes, platte sensaties ook. Evengoed leidde die herhalingsdwang tot de prachtigste uitingen van kunst, wetenschap en cultuur, tot bewondering van de natuur ook.

Our unbridled consumerism is a genetically anchored repetitive compulsion, that's the point you make. No longer focused on food, because that is there, at least in the West, in abundance, but focused on gadgets, flat sensations and so on. Our drive to the repetitive joy of finding food has to be satisfied. This repetitive compulsion at the same time led to the most beautiful expressions of art, science and culture, to the admiration of nature also.

Ton: meer dan een kaaps viooltje is er niet nodig om blij te zijn, dat is de positieve kant. Zoals dat ook het geval is wat betreft duurzamere economische modellen. Modellen die voorzien in het terugdringen van roofbouw en verspilling aan de ene kant, onder gelijktijdige opheffing van schaarste aan de andere kant. Van de wereld dus.

For being glad a little flower succeeds, hat's the positive side, which is also the case with regard to more sustainable economic models. Models that reduce exhaustion and waste on the one side, while, at the same time, they eliminate scarcity at the other side. Of the world, I mean. The call for that does increase.

Lolkje: bemoedigend, dat zeker. Ware het niet dat de opkomst van kunstmatige intelligentie, de groeiende dominantie van informatietechnologie, het steeds virtueel worden van onze wereld, je evenzeer verontrusten. Temeer omdat het in een exponentieel tempo is, waarin dat alles plaats vindt. Tot de menselijke maat wordt overschreden, wij door ons eigen toedoen van onszelf vervreemden, zoals jij vreest.

Encouraging, that's for sure. However, for you that's not enough. The rise of artificial intelligence, the growing domination of information technology, the increasingly virtual nature of our world, they do worry you equally. The more so because it is in an exponential tempo, in which these developments take place. The human scale will soon be exceeded, we alienate from ourselves, as you fear.

Ton: de menselijke maat overschrijden is wat de oude Grieken hybris noemden, hoogmoed. Denk aan Icarus. Hij vloog te hoog, de was van zijn vleugels smolt door de zon. Logisch toch, zegt men gewoonlijk. Voor mij echter besepte hij niet hoe perfect hij al was. Binnen de mogelijkheden van zijn soort, binnen de niche die hem gegeven was. Zelden hoor je dat hij onze compassie verdient. Zo goed als wijzelf, voor de Icarus in ons, in mij.

Crossing the human scale is what the old Greeks called hybris, pride. Icarus, he flew too high, the wax of his artificial wings melted by the sun. Not realizing how perfect he already was, within the possibilities of his nature, within the niche given to him, he collapsed. He deserves our compassion. Just like we. For the Icarus in us, in me.